

Salacas vārds

Nr. 3(3)

1996. gada 30. jūlijā
Iznāk divas reizes mēnesī

Laikraksts novadam, nākotnei, jūsu reklāmai un sludinājumiem

Atklāti...

Nabādzīgai zemei, kas vēlas klūt demokrātiska, īpaši vajadzīga brīva žurnālistika. Tuū nabags nevar būt brīvs. Mūsdienu Latvijā lasītājiem trūkst naudas, lai iegādātos presi, un žurnālistika Latvijā vēl nav pietiekami brīva.

«Salacas Vārds» savā iepriekšējā numurā devās pie vecākajiem koleģiem — citām Mazsalacas apkārtnes avīzēm un radio, lai uzzinātu, kā viņiem iet un kā viņi jūtas. Lai kaut mazliet arī pieskartos problēmam, ko risina «lielei brāji» — Latvijas prese, TV un radio: — vai masu mediju, masu informācijas līdzekļi ir vai nav un vai tiem jābūt ceturtajai varai.

Kam tad vispār kalpo prese? Kāds ir tās uzdevums?

Abrams Kluckins — Latvijas Mediju fonda prezidents — uzsver, ka ir divi uzdevumi:

— nodrošināt pārejo trīs, tātad oficiālo, varu darbības caurspīdīgumu, lai nekas nevarētu notikt bez sabiedrības ziņas,

— nodrošināt katram iedzīvotājam visu nepieciešamo informāciju, lai būtu pamats pēc būtības spriest par noteikkošo valstī, novadā, pilsetā.

Salacas krastos šī niša ir tukša, un izpildīt šos divus uzdevumus savā Mazsalacas pilsētas un apkārtējo pagastu mērogā — tas ir nepieciešams. Bet kā to vislabāk izdarīt?

Dažam prese būtu pareiza, ja publicētu tikai pareizus, proti, tieši viņa domu un runu zelta graudus ar zelta spārniem. Cits, kura viedoklis tādā gadījumā palikuši ārpuse, ieteic presei būt objektīvi un sniegt tikai informāciju, kas derētu itin visiem. Vislabāk — vilcienu kustības sarakstu, sporta sacīkšu rezultātus un laika prognozi, kas tomēr reizēm mēdz būt neprecīza.

Sabiedrību noteikti «iekustīna» prese (tāpat arī radio, TV), bet vara tā diez vai ir. Tās uzdevums ir iemest akmeni tādā mierīgā, miegainā diķi un tad cerēt, ka tur esošais ūdens vēl nav tik biezš, duļķains un netirs, cerēt, ka no šī akmens kritiena diķi neradīsies tik vien, kā paskaļš plunkskis, bet gan pa miegino ūdens virsmu sāks skraidīt trīsas un veidojas skaisti un spēcīgi apļi, kas pārvērtīsies tādos jaukos viļņos, kas sakustinās diķi, un tajā dzīvotošām zivim, zivtiņām un zivtelēm caur šo viļņošanos tiks pievadīts papildu skābeklis, kas uzlabos tā sastāvu un dzīvotspēju.

Preses uzdevums ir slavēt, pelt, pamācīt, palīdzēt uzzināt, arī kaitināt... Pats galvenais — atmodināt dzīvēi.

Un, to darot, jaut, un pat pieprasīt arī noplātajiem, pamācītajiem un nokaitinātajiem atbildēt uz sev adresētajiem vārdiem. Taču, lai «grēkāži» varetu atbildēt, viņiem ir jādzirdz šie pārmetumi. Tāpēc atmetīsim šo nogaidošo nostāju — lai jau «izplēšas» bez manis!

Runāsim taču atklāti! Strīdēsimies! Vai tad jāatgādina, ka strīdos dzīmst patiesība, un pēc negaisa un zibeņiem gaiss vienmēr ir tik skaidrs!

Arī turpmāk cerot uz jūsu atsaucību —
Nelda Irbe

Nu, nevar sacīt vienkārši: «Fui!»

Šeit — uz šīs zemes Salacas krastos, zem šīs saules, mums vien kopā jādzīvo, viens laiks mums kopā dots un atvēlēts.

Tad paskatisimies, kādi jaudis jau agrā rītīnā nāk rāpus ārā no pagalumiem un kaut kur dodas, bet vakarā, gar sienām turēdamies, stebēt mājas. Un labi, ka Mazsalaca visiem šiem laudim laikam gan vēl ir mājas... Bet kā šajās «mājās» jūtas viņu sievas? Jā, dažreiz arī vīri (jo ne jau tikai vīri nodzeras), un kā šajās mājās jūtas viņu bērni? Vai tās vispār ir mājas kādam no viņiem un vienīm kopā. Es diemžēl zinu vairākās dēlu mātes, kas uztur viņus par savu pensiju un kas no saviem pusmūža dēliem savās sirmajās vecumdiņās dzirdēt vienīgi draudus, un ne tikai — dabūt arī «pa galvu natūrā». Lūk, par šiem cilvēkiem, par viņu ģimenēm mums visiem kopā jāpādomā. Varbūt mēģināsim sniegt roku? Pavilkst no dūksnāja ārā, ne tikai nosodīt.

Vajadzētu taču būt kādai organizācijai, kas ar to nodarbojas mūsu apkārtnei. Nu, kaut vai Dāmu komiteja kāda reliģiskā draudzē vai kāds pretalkohola klubs...

Cilvēks, kurš sporto, ir sportists,

dzied vai dejo, spēlē teātri — pa-

darbnieks, bet vai pārējie visi kopā

ari piedālīs un ir kaut vai skatītāji?

Vai tikai nav tā noslāpojies, ka

sportista sporto, pašdarbnieks pa-

darbniekojas, komunālo parādu

parādnies parādnies parādnies, bezdar-

nies bezdarbniekojas, alkoholiķi

alkoholizejas, un katrs to dara savā

nodobā. Un tad, lūk, iznāk, ka kopā tas «neskan», iznāk tikai tāds «kaķu koris» pilsētas centrā, un nenotieki vis tā, kā tam jānotiek vienā jaukā novadā, bet iznāk, ka katrs sēz savā siltā ierēdā vai deputāta vietnā, un gandrīz nevienam nav nekā, ko pateikt saviem vēlētājiem, saviem cilvēkiem galu galā...

«Salacas Vārds» savos informācijas meklējumos ir pieredzējis visās atrunas. Ir dažas pašvaldības, kurās parasti «neviena nav». Bet vienā no apkārtnes pašvaldībām pat šausmās izdvesa, ka būs jānodināba viņa štata vieta, kas sniedz informāciju visiem preses izdevumiem, — tad Rūjienas televīzija prasa, tad Mazsalacas radio, un beidzot, ja šausmas, «Salacas Vārds» arī grib zināt un pastāstīt laudim, ko dara šie siltās un gaišās divstāvu celtīnēs sēdošie jaudis!

Bet, varbūt tomēr viņem bez tās sēdēšanas un rakstīšanas tomēr radīsies arī vēl kaut kas, ko pateikt savā pagasta jaudim? Nu, laikam taču, lai vadītu, organizētu, izskaidrotu, viņi tajā pār a (u) v a l d i b a s s e z. Un, ziniet, izrādās, Rīgā ir pat tāds departaments nodibināts — «Saikne ar pilsoni!» Tam ir pat iedalīti savi līdzekļi, un jācer, ka tie novadīti arī līdz pašvaldībām. Bet te nu «Salacas Vārds» pilnīgi par velti (neatkarīgi ne no kādu fondu vai pašvaldību līdzekļiem) grib visu pastāstīt, kas jaudīs interesē, ko «runas viņi lemj un saka», grib kustīnāt un lustināt... Vai tas mums

patīk vai nepatīk? Vai varbūt sacisim — «kam tas galu galā ir vai būs izdevīgi?»

Pāslāik mūsu novada dzīve jau ir iestiepījusi tādā kā «atpūtas» industrija, kura gan vēl nav radīta, bet it kā ir. Ir jau labi, ka Mazsalaca būs tūrisma pilsēta. Ir jau labi, ka notiek kultūras pasākumi dīvēselei, čaklājām rokām, amatniekiem, sporta sacensībās, kur, jācer, visās veselajās miesās mājo ari vesels gars. Bet, šķiet, pavismirīsti ir ģimenes kultūras kopšanas pasākumi, darba tikumu audzināši pasākumi (varbūt tagad galvenais nav vis darbs, bet peļņa un *pelnit* ne vienmēr nozīmē *strādāt!*)

Vairāk vajadzētu runāt par sadzives, morāles un arī amoralām lietām. Pavismirīsti cīņa ar alkoholu... Pareizāk sakot, cīņa par alkohola pazudinātīem cilvēkiem. Nu, nevar viņus tā vienkārši pārgrāst malā vai izlikties neredzam, novērsties un sacīt: «Fui!»

Paskatisimies, kas ikdiņā sēz uz tiem skaistajiem soliņiem centrā. Varbūt viņi tur nesez tikai tāpēc, ka patīk, bet varbūt viņus neviens nekur negaida, vai varbūt vēl slīktāk — neviens negrib pat redzēt... Varbūt viņiem nav iespējas tikt laukā no savas vides, saviem «draugiem». Ne jau iedzīvošanās kāres dēļ tiek apzagti mazdārzīpi un pazādītās izkārtās izmazgātās veļas. Nav dzirdēts, ka kāds zagtu netiro veļu. Varbūt kādam ir vajadzīga tieši šī tirā veļa un 30 santimi maizei... vai *kruthai?*

V. Zalite

Cik no nopelnītā paliek pašam?

Ja darba devējs darbinieka algosānai mēnesī izdod, piemēram, 138 latiem, ko darbinieka algosānai izdeva darba devējs. Tomēr arī

ni mazāk par pusi no 138 latiem, ko darbinieka algosānai izdeva darba devējs. Tomēr arī tas vēl nav viss.

Atkarībā no precēs, ko pērkam, jānomaksā arī precēs cenā iekļautais akcīzes nodoklis (degviela, alkohols, cigares), ievēdmuitas nodoklis vai uzņēmuma ienākuma nodoklis. Bet ar to «nodokļu meistarēm» vēl ir par maz — no nākamā gada ieceļētās tā saucamais dabas resursu nodoklis, kas reālo summu iepirkumiem samazinās vēl par 3 — 5 procentiem.

P. Leīškalns

(«LA» 1996. 5. 07.)

Ar algām neizcelamies

Pasaules bankas izdevumā «Transition» aprēķināts, ka Spānijas algu limeni Latvija varētu sniegt 2010. gadā, ja samaksu ik gadu palieinātu par 13,4%.

1995. gada nogalē Latvija algu ziņā apsteidza NVS valstis.

Slovēnijā turpēti darba samakss ir 3,3 reizes lielāka nekā Latvijā. Mūsu valsti šajā ziņā 2 reizes apsteidz arī pilsoņu karu pārcietusi Horvātija, Čehija un Polija. Igaunijā, Slovākijā un Ungārijā darba samakss limenis attieci 1,3; 1,6 un 1,7 reizes augstāks nekā Latvijā.

V. Luta («LA» 1996. 9. 07.)

Statistika

Mājsaimniecībā izlietotie ienākumi šā gada I ceturksni samazinājušies par 5,1% salīdzinājumā ar pagājušo gadu.

I ceturksni 12,3% mājsaimniecību nepietika līdzekļu pat pārtikas iegādei. Gaļas iegāde samazināsies par desmito daļu.

Jūnijā salīdzinājumā ar maiju preču cenas palieinājušas par 1,7%. Gada laikā preču cenas palieinājušas par 17,6%.

V. Luta («LA» 1996. 16. 07.)

* * * * * LASĪTĀJU JAUTĀJUMI * * * * *

Soreiz publicējam tos lasītāju jautājumus, uz kuriem varam dot arī atbildes. Iespējams, ka par šiem jautājumiem arī nākamajos numuros varēsiet lasīt vēl papildu informāciju.

1. Kāpēc pašvaldības neinformē cilvēkus par savu darbību? Nupat Pensionāru padome notikta pārvešanas. Kā notiek darbs tur? Kā pašvaldības plāno budžeta sadali? Lūgums par to informēt «Salacas Vārdā»!

Izskatu neapmierinātību arī ar politijas neieinteresētību attiecīm pret mazdaržu un dzīvojamo māju pagrabu apzadējējiem. Lauk...

* * * * * VĒSTULE * * * * *

Birokrātisma valgos...

Tagad, kad beidzot turu rokās Zemesgrāmatu un esmu savas tēvu zemes likums iepašnieks, gribu pastāstīt zemes un namu iepašniekiem, kā arī pārējiem laikraksta lasītājiem, kā man gāja, līdz mērķi sasniedzu.

Kad tika izsludināts likums par mantojušo atgušu, 1992. gadā ienesiņu arī sāvu pieteikumu. Saņemu no Valmieras arhīva dokumentu par zemi, kas piedērēja tēvam pirms iestāšanās kolhozā. Sāku arī veikt pārējos darbus (zemes mērišanu, kūpītu ierīkošanu, ēku inventarizēšanu), un tad sāk...»

Zemes komisija sādē o šā Bērziņa (par kundzi viņu negodašu) mani strīkti noraidīja, jo, lūk, Valmieras arhīva dokumenti neesot neko vērts. Lai rakstot uz Centrālo arhīvu un mēklējot tur. Labi zināju, cik laika prasa Centrālo arhīva dokumentu saņemšana un ko tā maksā. Zvaniņu zvērinātajam advokātam Grūtpura kungam. Viņš pateica, ka esot mūkīgi arhīva dokumentus *neņemtu par pilnu*.

Gaiju atkal pie Bērziņas. Un zinānu ko vija man gandrīz izsmējīgi atbildēja? «Ja jums Grūtpurs tā teicā, tad lai viņš arī šo zemi dod!»

*Tu, Skāņakalns, es saucejोs krastmalā —
Bex tevis mana atbalss nedrīvotu,
Tu atbilde, es mūčīgs vaicātāja,
Un viņu viess, ko ux ūs xemes protu.*

Tā pirms 20 gadiem par savu dzimto Skāņakalnu rakstīja Mazsalacas vidusskolas absolvente Baiba Talce (dzejolis publicēts laikrakstā «Liesma» 1976. g. 9. aprīlī). Prieks, ka arī tagad padmitgadnīki ir sadūšojušies nemīti rokās rakstāmos un veltīt dzējolus, pasakas, lugas, aforismus savas dzimtības puses krāšņajām vietām — Salacai, Skāņakalnam, Velna... Šešdesmit divi 8. — 12. klašu skolēni tos bija atšķiļuši «Salacas pasažu» konkursam, kura 2. kārtas noslēgums notika 13. jūlijā simti Skāņakalna pakājē — lai arī tas dzīri, kuri ir vistālīgākie rakstītāji. Žūrijas komisijas locekļi satrīkis Andris Briedis atzīmēja, ka slikti darbi nemaz nebija, tāpēc jo grūtīgas uzdevumus ūrījai. Gandarīta par skolēnu veikumu bija dzīneice Skaidrite Kaldupe, kas šovasar atlīkusi savus darbus malīgi, lai varētu iepazīties ar konkursantu sacerējumiem. Tā ka konkursu notika ar Latvijas Kultūras fonda abalstu, apbalvot uzvarētājus bija ieraudējumi — tāpēk sākētāji Ramona Umbija. Arī viņa, par spiti aizņemtībai, izlaissi konkursam iestūtos darbus un izteica prieku, ka ir tik daudz talantīgu jauniem — sava novada patriotu, un risinājā viņus turpināt iestāktos. Domājot par nākamajiem konkursiem, ūrīja vēlēja, lai darbos «iezīgatos» mazāk klūdu un būtu rūpīgāks, interesantsāks noformējums. Tātā tipkāt vienprātīgi vērtētāji atzina, ka ūrījus iepaši izceļas levas Pratlīpas darbs — gan ar saturu, gan glīto noformējumu, gan ražīgumu. Viņa iestādēja četrus pasašus. Trīs no tām apvienotas pasaši krāšņi ilustrētu krajumā. Par to leivai 1. godalgā. Ar naudas premijām tika apbalvoti vēl 11 konkursanti. Paldies kultūras nama direktorei Nellijs Nurmikas ārkārtiskajai rīcībai un sponsoriem! Viens no tiem — pāju sabiedrības «Naukšēniņi» pārķēdētājs Visvaldis Skujīns — pat atzīma, ka N. Nurmikai spēj ieteikt ne tikai cilvēkus, bet arī dabas spēkus — apbalvošanas bridi uzspīdeja saulite, kaut visu dienu bija «jāzīlē» — līs vai neli.

Naudas premijas saņēma interesantāko, savdabīgāko darbu autori:

1. vieta — Ieva Praulīja — Mazsalacas vsk. 9. kl.;

2. vieta — Kristīne Medne — Mazsalacas vsk. 11. kl., Jānis Valdmanis — Mazsal.vsk. 11. kl., Kaspars Kiris — Mazsal. vsk. 9. kl., Inga Liepa — Mazsal. vsk. 9. kl., Liga Ropkelne — Mazsal. vsk. 8. kl.;

3. vieta — Viesturs Laizāns — Mazsal. vsk. 8. kl., Baiba Irbe — Mazsal. vsk. 9. kl., Mārtiņš Brūvers — Mazsal. vsk. 8. kl., Kristīne Medne — Mazsal. vsk. 9. kl., Inga Gabrāne — Salacgrīvas vidusskolas 8. kl.

Veicinašanas premiju saņēma Mazsalacas vidusskolas 11. klašu skolnieks Aigars Anderssons.

1. un 2. vietas ieguvējiem tika arī Daugūlu aptiekas dāvātās speeblas. Paldies par tām! Bez balvas nepalika neviens konkursants. Veiksmīgākajiem — grāmatas, pārējiem — LKF nozīmītām un uzlīmes. Tas «dopingā», lai nākošreiz izdodas labāk. Paldies arī skolotājiem, kuri rosinājuši piedālīties konkursā un palīdzējuši ar padomu. Cēru, ka par leivas uzvaru priečājas arī vijas latviešu valodas un literatūras skolotāja Ausma Zeltkalna.

Pirms konkursa noslēguma pabījām sirsnīgā Skaidrites Kaldupes pasažas grāmatas «Parunā ar mani, pilādžokšs» prezentāciju. Varbūt kādējā tāpāt satiksmei kādu jaunu autoru — «Salacas pasažu» konkursa laureātu vai dalībnieku — grāmatas dzimšanas svētkos... Lai ir uzdrīkstēšanās raksti! Lai izdodas!

Salacas māju padome izsaka arī brīdinājumu komunālo parādu ne-

maukātājiem un gatavojas parādnieku sarakstu publicēt «Salacas Vārdā».

Lauksalacas dzīv. māju padomes vārda

J. I.

2. Vēlamies ziņāt kaut ko tuvāk par tekstilfabrikas (un arī citu uzņēmumu) privatizāciju un to darbību pašlaik.

K. L.

Daudzi lasītāji izsaka neapmierinātību ar pilsētas zemes komisijas darbu. Šoreiz publicējam vienā vēstuli.

* * * * * VĒSTULE * * * * *

Mazsalacas pilsētas domes sēdē

1996. gada 15. jūlijā

(Nākamā domes sēde gaidāma augusta sākumā.)

1. Administratīvā protokola par siko huligānismu izskatīšanā nolēma noteikti Raivims Gotovskis, Ronaldam Pēķēnam, Andrim Bērziņam, Intarām Krepšam, Valdimam Opulam, Agrīm Freijam, Andrim Gertmanis sodu Ls 25 apmērā, kas jāatstrāda pilsētas labiekārtošanas darbos 10 dienu laikā, kā atlidzinātu nakti no 10. uz 11. jūniju nodaritos materiālos zaudējumus Codes jaunīcībām, kas atpūtas tūristu apmetnē «Silmāči». Vainīgajiem atstrādāšanu sākt no 22. jūlija.

Iecirknē pilnvarotais H. Skavronskis paskaidroja, ka šādos gadījumos kā sods tiek piemērots vai nu arests uz diennaktīm, vai naudassods, bet, ta kā vairīgo viņu ī 5 neplīgadīgību, noteikts naudassods, kas jāatlīdzīna, strādājot pilsetas labiekārtošanā.

2. Jautājums par Mazsalacas tekstilfabrikas dzīvojamo māju Parka ielā 5. 7. 9 un 11, trīs dzīvokļu Rūpniecības ielā 2 un dajas fabrikas tehnikas pārņemšanu pilsētas domes iepašumā. Nolēma apstiprināt pārņemšanas komisiju 5. cilvēku sastāvā: Pēteris Talcis, Valdis Bērziņš, nēdērētāji.

3. Jautājums par autopieturas nojumes izbūvi Mazsalacas centrā.

4. Jautājums par Mazsalacas labiekārtošanas darbiem paredzētās iegādāties 2 zāles plāušanas agregatus.

5. Nolēma apmaksāt izdevumus, kas saistīti ar koka skulptūru izgatavošanu un uzstādīšanu bērnu laukumā Parka ielā, pie V. Hirtes muzeja un pie caurlietu nāmiņa Skāņakalna parkā.

6. Jautājums par autopieturas nojumes izbūvi Mazsalacas centrā.

7. Nolēma atlaut uzstādīt karuseļu pilsētas centrā firmai «Atra» no Liepājas laikā no 15. līdz 22. jūlijam.

8. Ar 01.08.96. pilsētas labiekārtošanas uzņēmumam uzsākt sunu reģistrāciju Mazsalacā. No tienienviēzēju maksu Ls 1 apmērā par žetonu un sunu reģistrāciju maksu Ls 1 apmērā par žetonu un sunu reģistrāciju maksu Ls 0,50 par suni.

Notiek arī tā...

Ventspils privāto māju un sakūdārzu iepašnieki vietējā laikrakstā «Vents Balss» paziņojuši: lai cīnītos ar zagjiem, zinānu daļu izaudzētās rāzās viņi aplaistīšot ar indīgām vielām, piemēram, ar velnarutu novārījumu.

Uz «Lauku Avizes» jautāju, kā reagēs tiesībsargātāji, ja kādā sapuldzīrāzē tiešām tiks atrastas kāda zagla mirstīgās atliekas, kāda prokuratoras

A. Ieslaine («LA» 12. 07. 96.)

2. kārtas 1. vietas ieguvēja Ieva Praulīna konkursam iestiegti pašas tiesām vienreizēji nosīmētu pasažu krājumu «Pie akmeņa», kurā ietilpst trīs pasažas «Abulas», «Manu teika par Velnu un Dievu», un «Pastaiga». Vēl ārpus krājuma iestiegti ceturtā pasaša «Kā radās Sapņi trepē», ko esam jau lasījuši rajona laikrakstā «Liesma». Vienu pasašu no pēmētā darba publicējam sajā «Salacas Vārda».

Ieva Praulīna

Mana teika par Velnu un Dievu

Senos laikos Dievam ar Velnu patikusi daiļā Vilkace. Tad nu, sēdēdam už mākoņa, prātojuši, ka vajagot sadalit zemi ap Salacas upi divās daļās un to sakopt, tad nu lai pati Vilkace izvēlētos, pie kura iet par sievu.

Abi precinieki iekārtojuši mājvietas un bildinājuši daiļo jauņavu. Vilkace izvēlējusies Velnu par viru. Abiem piedzīmuši daudz velnēnu un vilkaču. Velnam bijusi kancele, kurā viņš loti milējis daudz runāt. Neviens cits neesošs viņa runas klausījies, kā tikai Velna bērni. Vilkaces gimenē dzīvojuši Velna alā, no kurās netālu bijusi Skābumbalja, kur velnēni gājuši remdēt slāpes. Velnam esot bijusi arī govs, kuru viņš turejis kādā alā, kura nosaukta par Govs alu. Bet Velns neesošs milējis savu sievu, un kādu nakti, kad atkal ar viņu sastrīdējis, apracis to Salacas krastā, kā tikai Vilkaces galva palikusi ārā. Tā nu ar laiku viņai uz galvas uzaugsusi priede, caur kuras saknēm Vilkace skatoties uz saviem bērniem. Tā radusies Vilkāu priede.

Bet Dievs pa to laiku audzinājis visas pasaules nelaimīgos bārenus, pielicis tiem spārnus, lai varētu lidot. Tā nu šie bērniņi nosaukti par engālišiem. Dievs atvēlējis viņiem pašiem savu alu, tā nu nosaukti par Engēļalu.

Velna bērni izauģuši un aizgājuši, citur dzīvot, bet Dievs patricēis Velnu no Velna alas par sodu, ka viņš apracis pats savu sievu. Tāpēc arī Velns neesošs redzēs ne alā, ne kaut kur citur, jo viņš slēpjoties atkritumu kastē Skāņakalnā.

Velna bērni izauģuši un aizgājuši, citur dzīvot, bet Dievs patricēis Velnu no Velna alas par sodu, ka viņš apracis pats savu sievu. Tāpēc arī Velns neesošs redzēs ne alā, ne kaut kur citur, jo viņš slēpjoties atkritumu kastē Skāņakalnā.

Par Pensionāru padomes darbu

Tagadējā Pensionāru padomes priekšniece Aina Janele informē, ka pašlaik nekadā aktīva darbība padomē nenotieka. Jaunās Pensionāru padomes, kas ievēlēta 7 cilvēku sastāvā, darba plānošana varētu sākties pēc pāris nedēļām, kad būs izvēlējusies padomes sekretāre.

Vienīgais, ko uzsvēra A. Janeles kundze, Pensionāru padomē par maz aktivitāšu redzams no skolas pusē.

Par tekstilfabrikas privatizēšanu

pāgādām zināms, ka Jelgavas linu pārstrādes kombinātī «Larelclini» privatizējusi Ludzas lauksaīmniecības departamenta galvenā agro nome. Uzņēmumu viņu nopirkusi par vienu latu, jaatnākās arī uzņēmuma vienu miljoni latu lielais parāds.

«Dienas Bizness», 17. 07. 96.

Sīkāka informācija kādā no nākamajiem numuriem.

* * * VAI JŪS ZINĀT, KA... * * *

Agroserviss Vidzemē veidos lauksaīmniecības centrus.

Valmieras firma «Agroserviss» sākusi lauksaīmnieku centra izveidošanu Rūjienā — telpās, kas privatizācijas ceļā iegūtas no likvidējama arī *Velniņas lauktehnika*. Ir izstrādāts arī projekts līdzīgs centra celtniecībā Mazsalacā.

M a z s a l a c a s centrs atradīsies ar jauna celtās ēkās. Nemot vērā tūristu pieplūdi pilsētā sezonas laikā, Skāņakalnes pagasta centra ēku kompleksās ēkās. Agroserviss arī bistro un degvielas uzpildes staciju.

Rudite Šmitse («Dienas Bizness» 15. 07. 96.)

Ēnas puse

Stāsta policijas iecirkņa pilnvarotais Henrihs Skavronskis:

• Zilautzis A. L. piederošais kiosks Mazsalacā lauku teritorijā. Nodarīti zaudējumi Ls 80 apmērā. Vainīgais nav aistrasts.

• Mazsalaca 21. 07. 16. L. K. no pajūga nozagts maiņīš ar produktiem. Vainīgais noskaidrots — Vladimirs Sliskovs. Produkti atdoti iepānieci.

• Kopīgas jedzīšanas laikā kautīgā cīties Māris Pētersons. Levjetots Rūjienas simnīcīnā.

• 23. 07. Sēļu pagastā uz aizdomu pamata par Rīgas zīvsāmniecības kantora apzagšanu aizturēti 4 cilvēki. Notiek izmeklēšana. Nozagts mantas aistrasts.

• Ierosinātas kriminālīletiņas:

• 14. 07. Limbažu rajona iedzīvotājs Igors Laškovs iekļūjis L. L. piederošā vagoniņā un nodarījis zaudējumus Ls 70 vērtībā. Ierosināta kriminālīletiņa.

• Apzagta M. L. piederošā māju Sēļu pagastā. Nozagts mantas (maksēšanas piederumi, mōpēdē detalas u. c.) Ls 116 vērtībā. Vainīgā Sēļu pagastā iedzīvotāji Didzis Baškers, Igors Līvovs, Intars Ludvigsons. Ierosināta kriminālīletiņa.

Aicinājums uz diskusiju

PAR VELNIEM

Skāņakalnā un Mazsalacā

Pie velna! Velns parāvis! Velns viņ' zin! Velns un elle! Velna milti! Pie velna! Nedzen velnu! Kāda velna pēc! Kaut nelabais tevi paraukti utt.

Isti latvieši tā lamājoties.

Mazsalacēši?

Mazsalaci velnu ir tik daudz, cik varbūt nav viena Latvijā kopā. Un tie arvien rodas klat.

Kristītāja. Elkdievība. Pagājums. Māksla.

Šo diskusiju par velniem vislabāk varētu aizsākt pats «velnu meistars» Valters Hīre, bet viņa vairs nav... Varbūt to varētu sākt V. Hirtes memoriālu iebūvētāju, Skāņakalna parka veidotāji, apmeklētāji vai ciemiņi — kā to labāk pateikt!

Loti interesanti būtu uzzināt, ko par velniem māspusē domā Mazsalacas luterāni, baptisti, adventisti... visi, kam rūp Mazsalacas un mazsalacēšu dvēselis!

P. S. Loti sikiem burtiem gribas pierakstīt — lūd, izlaist vēlreiz Salacas pasažu konkursa uzvarētāju levas Praulīnas pasašu! Varbūt *velnu problema* ir vēl dzīļā, nekā pirmajā bridi liekas?

Gāida jūsu vecais prakses naminš

3. augustā pl. 15 Mazsalacas pil-sētas kultūras nams aicina uz SAIE-TU savus bijušos studentus-prakti-kantus. Galvenā tēma — rūpe par kultūras situāciju laukos, kas tiks pārrunāta konferencē-diskusijā.

Rita pusē (pl. II) viesi dosies eks-kursijā pa Skanēkalna parku, RŪĶU taku. Pavakarē varēs noskaņīties atjaunotā KN drāmas ansambļa jauniestudējumu — «Septiņas vec-mērķi».

Diena noslēgēs ar zajumballi teiksmainajā Lībiešu pilskalnā pūtēju orķestri valšu vakarā (Burtmiekis, Mazsalacas un igauņu drauga R. Vendla orķestrīs no Testamē) — tiekoties ar KN pašdarbibas kolektīvu dalībniekiem.

Ciemīgi radoši izpausties varēs,

starbrižu programmās sniedzot savus pārsteigumus.

Mūsu vecajā kultūrnamā prakti-zējusies vairāk nekā 130 Rīgas Kul-tūras un izglītības darbinieku tehnika-uma audzēkņu, arī Latvijas Valsts konservatorijas studenti. Te organizētas diplomdarbu izrādes, koncerti. To pieņemšanas... Kur esat jūs šodien? Jūsu vecais prakses naminš gāda savus bezdelīdzēnus. Vai atlodīs?

Zvaniet!
Jūsu Nellijs Nurmika
1996. g. 16. jūlijā
Mazsalacas pilsētas kultūras nams
Rūjienas iela 1, LV-4215,
Mazsalaca, Latvija
Telefons (8-242) 51203; 51553,
(m.) 51044

Paldies!

Amatnieku saiets Mazsalacā — aizskanējis. Vēl lieku reizi esam pie-rādiusi paši sev, ka varam un spē-jam izdarīt, ja vien ir kāds mērķis, kurš jāsasniedz.

Mēs ik vasaru dziedam un spē-ljam, un dejojam. Bet šajā sezona un saietā goda vietā bija Tautas lietiskās mākslas studija «Mazsalaca». Tā la-bestīgā aura un apgarotās sejas, ar kurām bija iespēja sastapties tajās dienās pilsētā un kultūras namā, do-

māju, ilgi paliks mūsu atmiņās un foto uzpēmumos.

Šis bija starptautisks saiets, tāds pilsētā bija pirmo reizi, ceru, ka ne pēdējo. Saitē organētāju viissīrsnī-gākā pateicību visiem, visiem, kas atbalstīja, palīdzēja, bija kopā, lai kaut nedēļas garumā varētu izjust tieksmi. «Iet. Uz vietas neiestig! At-dot sevi. Nerēķinot — cik.»

Amatnieku sajeta organizatore un režisore Dace Jurka

Jūlijs — siena mēnesis

Šogad laiks nav bijis ipaši labvē-līgs sienas plaušanai — līdz Jēkabiem un Annām sienas esot jābūt zem jumta, kur nu vēl tikai noplatum, taču lietus to nav jāvis izdarīt.

Tāpēc laikam pāris dienas pirms Jēkabiem, kad saule beidzot kļuvusi labvēlgāku un lietus pāriņemis atvai-nājumi, ir saprotams, ka pagastu saimniecību kantors nevienu sa-vanīti neizdodas. Jāsaprot, ka visi sienas plāvās.

Jautājam zemniekiem, kā viņiem šogad ar sienām sarūpēšanu?

Benita un Andris Skaņkalnes pagastā:

— Sienu sākām plāut jau savlaicīgi. Ar lietaino laiku grūtības diezgan lielas — siens, no lietus glābijot, jā-vāc tikpat kā zagšus, jāizmanto katrs saulains brītiņš. Pats lielākais sienas laiks bija pagājušonēdēj, kad plāvām

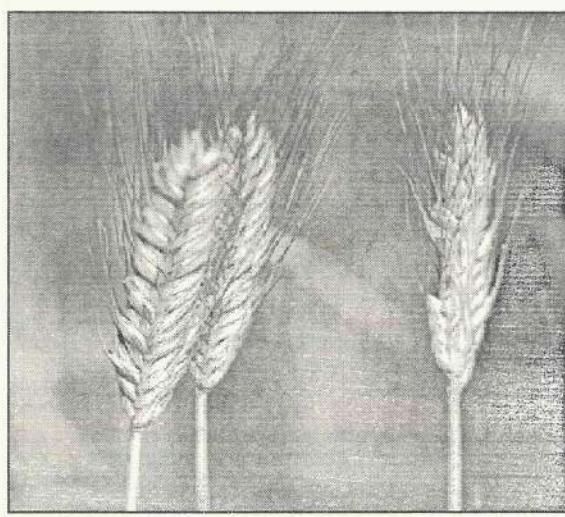
visvairāk. Mazliet tā kā par vēlu, bet zāle, pateicoties mitrajam laikam, joprojām vēl ir suliga, un siens iznāk labs.

Dace un Maija Mazsalacas pa-gasta:

— Visu sienu pamatā kraujam zārdos, tāpēc ka laiks ļoti lietains, arī tāpēc, ka presēt iznāk ļoti dārgi. Vie-nīgais — smagi, ka vajadzīgs vien-laicīgi diezgan daudz zārdu koku, jo nevar savlaicīgi ievest šķūpos un at-brivot tos nākamam tirumam.

Andris Mazsalaca:

— Sienu plaujum visu laiku regu-lāri, un tas ir jau sapļauts. Presējam ar paku presi. Darām visu mehani-zēti ar gīmenes spēkiem, jo darba-spēks no malas ir vislielākais deficits, kaut gan bezdarbinieku skaitās daudz.

Viena traka nedēļa...

Viena mākojaini Saulaina nedē-ja... Viens gaišs sapnis nedēļas garumā...

Nu tas viss aiz muguras, jo Amat-nieku saiets Mazsalacā ir aizskanējis. Kadads tad tas bija?

Nedēļas pirmā diena nebija īpaši daudzsoļoša — ārkārtīgs darba daudzums, nezināmi dāpu viesi, kuri tobrid tuvojās Mazsalacai. Tad — pīr-mā iepazīšanās ar Janderupes pilsē-tas amatniekiem. Kad neko nebija ie-spējams pateikt visām pusēm sapro-tamā valodā, palika vienīgi smaidi. Tas nebeidzās todien, smaida savadi-mā labām, ar tam piederošām sarunām latviešu, angļu un vācu valodā.

Otrdien kultūras nama lielā zālā ti-ka aizpildīta ar izstādēm un demон-trējumiem. Uz kultūras namu atceļo-ja šķēterējācīe ratiņi, katiņi un pēc-ilgām pārūnām un diskusijām arī stelles. Kultūras nama zāle atdzīvo-jās. Līdztekus dāpu viesiem savu ekspozīciju veidoja studijas «Vasa» (pinum) un «Cepīlis» (keramika).

Vispārējā jūklī nevarēja saskatīt ne kopskatu, ne katru konkrēti, kūs-jāja karobs process.

Paralēli kultūras nama zāles ap-dzīvošanai norisa jaunās izstādēs ap-kārtējās uzkopšana. Cetnēki vēl slīpēja, mainīja, krāsoja. Kaut kur vēl tapa elementi ekspozīcijas iz-viešošanai.

Trešdienas ritā turpinājās izstādēs iekārtotā kultūras nama zālē. Savu ekspozīciju veidoja studija «Mazsa-laca», tika rezerves vietas studiju «Valmiera» un individuālajam uztē-jumumam «Grietavas» (Rūjica). Māksli-nieces visu noformēja ar ziedu vā-zēm, tina kamolus un rotāja kultūras nama fasādi. Visus vienoja spraigs darbs ar kopīgu mērķi — Amatnieku saiets!

Sacolas kreisā krasta pieteiku vidū esot maza upīte Ķekaja, «kuras krastu biezoknos senos laikos mituši lāci un lūši, bet pati upīte bijusi bagāta ūdriem un bebrīem» — tā lasām J. Pelša sastādītā «Valmieras novada ģeogrāfijā».

Izrādās — Ķekavipas (droši vien tā jaužu mutēs sauktā Ķekaja) krastos ne tas vien noticis. Bet lai uzzinātu, kāds tam visam sakars ar sienā plaušanu, lasiet tālāk!

Trešdienas vakarā visu sejās uz-plauka vēl plašāki smaidi, rokās zie-deja visas iespējamās un pieejamās pūkes, bet sirdis bija siltuma pilnās. Un šis sirds siltums nepagaisa visas nedēļas garumā — to varēja just ik briði. Un tad — oficiāli tika atklīts amatnieku saiets Mazsalacai. To apzī-mojoja kopīgi dzertais kauss ar daudzīgā labā vēlējumiem ārzemju vie-siem un visiem klātesošiem. Vaka-ru turpinājumā sekoja nelīels kafijas laikā, ar tam piederošām sarunām latviešu, angļu un vācu valodā.

Ceturtdien pilnā spārā darbojās iz-stāde kultūras nama zālē, kur visi amatnieki rādīja, ko māk un prot, in-teresenti paši varēja izmēģināt roku dažādos amatās.

Toties laukumā preti kultūras na-mam pusi dienās vējojās dvielē un segas, kuras bija atceļojušas no Val-mieras muzeja. Neiztika arī bez ku-riozitām. Kāds vīriešs satraukti iz-stāstīja, ka viņa sieva šodien izmaz-gājusi veju un uztraucoties, vai tā iz-zūs. Viņa painētiesējās — vai jūsēja jau ir izzūvusi?

Tikmēr kluss, bet neatlaidīgs darbs norisa mājā Rīgas ielā 4/6. Ta-pa otrā izstāde, kurā izvietoja lietīgākās mākslas darbus — segas, dvielē, cimuds, zeķes, jostas, keramiku, kā arī K. Dāles zīmējumus un V. Lā-ča gleznas.

Vakarā viesus iepriecināja vietējā drāmas ansambļa izrāde — T. Ban-gas luga «Septiņas vecmeitās».

Piektdien darbs jaunajā izstādē zālē turpinājās — mainīja, lika, kār-toja ekspozīciju, veidoja ziedu noformējumu, tīrīja un spodrināja.

Tad pienāca svītingais telpu atklā-šanas brīdis. No mākoju aizsega iz-lida spoža saule un uzsmaidīja vi-

siem, kuri bija sapulcējušies vienkopus. Daudz jauku vārdu tika veltīti Visvaldīm Feldmanim, kurš šīs tel-pas bija izremontējis un dāvināja tās pilsētai. Mazo zāltīti pildīja intere-senti pulks, visi klātesošie varēja nogurēt. Arī skolas kundzes cepto torti un glāzi šāmpanteši.

Dāpu viesi un citi ieinteresētie tika uvēsti vēl neizremontētajā augstā-vā, kur atrodas studijas «Mazsalaca» austuve.

Šiem notikumiem sekoja Skanēkal-nes mākslas skolas «Akmeņkalni» apmeklējums, pēc tam koncerts Li-biešu pīskalnā un zaļumballe, ko pat ietūs nespēja nosicināt.

Sestdienas rīts atnesa skumjas, jo — kā jau visam, bija jābeidzas ar Amatnieku saietam.

Dāpu viesiem bija iespēja apmek-lēt Mazsalacas vidusskolas mājturi-bas un darbmācības kabinetus, kā arī automodeļu trasi.

Vēlāk kultūras namā klātesošos iepazīstīnāja ar nelieci latviešu tau-tas tērpju kolekciju, ko bija gatavoju-šas studiju «Valmiera» un «Mazsa-laca» dalībniecas.

Pēcpusdienā Skanēkalā kalnā izskā-nēja laba vēlējumi Salacas pasaku konkursa dalībniekiem un uzvarē-tājiem.

Sestdienas vakarā Amatnieku saietu Mazsalacā slēdza. Tika teikts daudz labu vārdu. Un tad — viss bija beidzis. Zibens ātrumā izstādē stendi kultūras nama zālē kļuva tukši, dalībnieki devās projām. Esot šajā tukšajā zālē, likās — nekas tācū nav bijis. Vai tiešām tas bija tikai sapnis?

TLMS «Mazsalaca» vadītāja G. Jēkabsons

Poēma par «Ķāvi»

ar prologu un epilogu

Prologs

Bet noskan tikai zaimi:
Daudz runātā tiek par laimi,
Par dabas lielo spēku,
Par milestības grēku.

Un atpūbrīdi kādā
Vēl notiek lieta tāda,
Ka grāmatu ver vajā
Un lasa balsi skāja:

«Ja nespēku tūti,
Sirds nealkst sievu, brūti,
Tad bēdas nemomirst,
Pēc lēpu saknēm nirsti.»

Es, vecumpusē nācis,
Daudz dzīvē saprast sācis
Gan neticēju tiešām,
Ka tas var lidzēt mīesām.

Nu man jāpārbauda,
Jo laiks ir tācu nauda!
Varbūt šī grāmatascola
Man dzīvē laimi sola.

Es steidzis tad uz krastu
Un steigā neparatā
Zem ūdens līdu aši,
Un sakni rāvu knāsi.

Tad, kad pie citiem iku,
Es visiem saprast liku,
Kai tur es biju stājis,
Kur keizars kājam gājis.

Un, kad pēc dienās steigas
Bij mūsu darbam beigas,
Iet «daiļais dzimums» peldēt
Un sviedrus upē veldzēt,

Es māla krūku nēmu
Un klusi sevi lēmu:
Uz avotīju iešu,
Bet ne jau ceļu tiešu.

Tā, māla krūku nēmis,
Bet lēpu sakni slēpis,
Vēl teicos guris esam
Un tamēdēj gausi nesam.

Kad nozudu no acīm,
Bij cīta gaita manim.
Kā tārdībries es skrēju,
Līdz vairāk nevarēju.

Drīz nonācu es krastā,
Un slēptā vietā rasta
Es savus skatus vēru
Uz plāso harēnu.

Tur dāmas upē tīkā
Kā nāras, gluži plikas,
Un jutu, križdāmas grēkā,
Ka zinātne ir spēkā.

Man grēcīgajās mīsās
Kaut kas kā akmens nīesā,
Sev šķītu jauns vēl esmu
Un bauku sevī nesu.

Uz avotīju skrēju
Un ūdeni sev lēju
Uz galvas, kājām, rokām,
Lai būtu gals šīm mokām.

Nu savu krastu beigšu
Jums, draugi, visiem teikšu,
Kam lēpu sakne rokās,
Tam dzīvē allaž sokas.

Epilogs

Kad vecums nāks ar nāvi,
Vēl atcerēšos «Ķāvi»
Un lēpu saknes zalās,
Un meiūču balsis skalās.

Tik paturiet to prātā:
Tās nelietot bez sātā!
Būs grūtības ar zārku —
Ciet nedabūsiet vāku.

